

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

- Tid:** Tisdagen den 22 september 2020 kl. 9:00-11:45
- Plats:** Loke, Umeå Folkets Hus
- Beslutande:** Peter Vigren (S), ordförande
Robert Axebro (C), 1:e vice ordförande
Mariam Salem (MP), 2:e vice ordförande
Beatrice Årebrand (S)
Karl Larsson (S)
Rebecka Jakobsson (S)
Madelene Nord (M)
Tommy Strand (M) tjänstgörande ersättare för Anders Alfredsson (M)
Mats Lundström (V)
Elena Martinez (V) tjänstgörande ersättare för Ulrika Edman (V)
Alf Molin (L)
- Övriga deltagare:** Se sidan tre
- Utses att justera:** Robert Axebro
- Sekreterare:** §§ 61
Annelie Holmlund
- Ordförande:**
Peter Vigren
- Justerare:**

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Sammanträdesdatum: 2020-09-22

Anslaget har satts upp:

Umeå kommun

Sammanträdesprotokoll

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2020-09-22

Anslaget tas ner:

Förvaringsplats:

Utbildningskontoret

Underskrift:

.....
Annelie Holmlund

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Jan Lundberg (V)

Tobias Holmbom (V)

Julia Algotsson (C)

Thommy Bäckström (L)

Tjänstemän

Ann-Christine Gradin

Maria Runarsdotter

Nicklas Wallmark

Åsa Bergström

Marcus Bystedt

Anna Persson

Andreas Moberg

Henrik Ragnvaldsson

Annelie Holmlund

Beslutsärenden

§ 61

Diariernr: SK-2020/00443

Arbetsmarknadsdepartementet - Remiss - Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen, SOU 2020:37

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att avge yttrande till Kommunstyrelsen enligt förslag, men vill ytterligare betona följande:

Ekonomiska incitament är inte en god förklaring till varför människor inte kommer ut i egen försörjning. Ett successivt inkomstbortfall skapar en otrygghet och en risk för ökad psykisk ohälsa som snarare kan bli ett hinder för att komma ut i egen försörjning. Att mitt under en pandemi lägga förslag som leder till ytterligare segregation och utsatthet för de som redan har det tufft är inget som Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ställer sig bakom. Förslaget riskerar därmed att bidra till ökad barnfattigdom, som Umeå kommun har som mål att motverka. Utredningen gör även en koppling mellan aktivitetsersättning och arbetslöshetsersättning som vi anser är beklaglig. Om aktivitetsersättning minskar i samma takt som arbetslöshetsersättning riskerar det att försvåra deltagandet i arbetsmarknadspolitiska insatser.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar vidare att ärendet justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning

Av utredningens ursprungliga direktiv (Dir. 2018:8) framgår att utredaren ska analysera hur en ny arbetslöshetsförsäkring för fler, grundad på inkomster, ska kunna utformas. Utredaren ska även lämna förslag till en ny lag och en ny förordning om arbetslöshetsförsäkring. Det förslag utredaren lämnar ska, enligt direktiven, vara ändamålsenligt och ge förutsättningar

för en ökad förutsebarhet och minskad administration. Direktiven innebär bl.a. att utredaren ska analysera och lämna förslag till hur villkoren i arbetslöshetsförsäkringen ska utformas så att fler ska kunna kvalificera sig för och ansluta sig till arbetslöshetsförsäkringen. Förslagen ska vidare utformas så att arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring värnas och negativa effekter på de arbetslösas sökintensitet, arbetsutbud och arbetslöshetstid begränsas. Utredningens tilläggsdirektiv (Dir. 2019:34) betonar att utredaren särskilt ska analysera och föreslå hur arbetslöshetsersättningen kan trappas ned tydligt i takt med arbetslöshetens längd på ett sätt som påverkar alla ersättningstagare. Utredaren ska även analysera och föreslå de eventuella följdändringar som behövs för att ersättningsnivån inom aktivitetsstödet ska följa nedtrappningen inom arbetslöshetsförsäkringen. Utredningens förslag ska sammantaget vara budgetneutrala.

Sammanfattning av utredningens förslag

Utredningen föreslår att lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ersätts av en ny lag och att förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring ersätts av en ny förordning. I korthet är de större förändringarna som följer:

- grundförsäkringen och inkomstbortfallsförsäkringen sammanförs till en sammanhållen inkomstbortfallsförsäkring.
- dagens arbetsvillkor ersätts av ett inkomstvillkor.
- ersättningsperiodens längd ska utgå ifrån sökandes förankring på arbetsmarknaden, mätt med förvärvsinkomst, och att ersättningens storlek ska bestämmas utifrån den sökandes tidigare inkomster och medlemskap i eller anslutning till en arbetslöshetskassa.
- ersättningen föreslås trappas ned med tiden i arbetslöshet. Nedtrappningen ska även gälla för aktivitetsstöd.
- förslag föreslås rörande administrering av arbetslöshetsförsäkringen som inte redovisas här.

Den inledande lagtextens syfte och villkor kvarstår och innebär att arbetslöshetsförsäkringen är en inkomstbortfallsförsäkring som syftar till att ge arbetslösa ekonomiskt stöd under omställning mellan arbeten samt att försäkringen ska bidra till att tiden i arbetslöshet blir så kort som möjligt. Av det följer att det bara är personer med en förankring på arbetsmarknaden som kan kvalificera sig för arbetslöshetsersättning och

att ersättning bara lämnas till arbetslösa som är beredda att ställa om till ett nytt arbete.

Umeå kommuns remissvar

Umeå kommun anser att utredningens förslag är rimliga men med vissa kommentarer.

Umeå kommun har tagit del av förslagen som rör administrering/handläggningen av försäkringen men då detta inte är en kommunal uppgift så lämnas de delarna utan synpunkter.

Umeå kommun ser en farhåga om hur förändring av villkoren för ersättningen (från arbetsvillkor till inkomstvillkor) kommer att slå på för de personer som återfinns i låglöneyrken, kvinnor samt unga. Utredningen lyfter att täckningsgraden för försäkringen redan idag är lägre för kvinnor än för män och lägre för yngre än för äldre. Umeå kommun ser det därför som positivt att utredningen ger förslag om särskilda villkor/skyddsregler där det finns risk för ojämlikhet kring förutsättningarna att upp nå villkoren.

Utredningen föreslår nedtrappning av arbetslöshetsförsäkringen och efterskyddet. Umeå kommun ser dock behovet av att fortsätta utreda om och i så fall vilken ersättning som ska utgå till de grupper som haft arbetslöshetsförsäkringens ersättning men där ersättningsperioden och efterskyddet inom arbetslöshetsersättningen tagit slut. Utredningen ger inte svar på dessa frågor. En farhåga är en ökad belastning på försörjningsstödet.

Umeå kommun vill belysa de personer som riskerar långtidsarbetslöshet och önskar lyfta att nedtrappningen av ersättningsnivåerna risker att inte påverka de arbetssökandes möjlighet till arbete på ett sådant sätt som beskrivs i utredningen (att motivationen att få ett arbete ökar). Bristande ekonomiska incitament är inte huvudförklaringen till att personer med svag anknytning inte hittar arbete. Det finns andra orsaker till arbetslösheten. Umeå kommun vill därför lyfta behovet av aktiva insatser för dessa och därför spelar Arbetsförmedlingens reformering en avgörande roll liksom kommuners möjlighet till medverkan på det arbetsmarknadspolitiska området.

Umeå kommun ser positivt på att utredningen föreslår en undantagsregel som riktar sig till ny- eller återinträdande på arbetsmarknaden som därför inte uppfyller inkomstvillkorets huvudregel. Regeln innebär att den

sökande inte behöver uppfylla krav på en minsta totalinkomst utan att det räcker att han eller hon har haft en minsta månadsinkomst (10 000kr) i minst fyra sammanhängande månader. Denna förändring ökar möjligheten för fler att kvalificera sig till arbetslöshetsförsäkringen.

Umeå kommun ser det som positivt att arbetslösa som studerar på deltid kan ha rätt till arbetslöshetsförsäkring under vissa omständigheter då studier är en viktig insats för att kunna hitta ett nytt arbete. Utredningen beskriver dock inte något om krav på koppling mellan studiernas inriktning och hur det matchar mot lediga arbeten vilket skulle kunna gynna möjligheten till omställning. En djupare översyn för att undersöka hur villkoren för deltidsstudier kan se ut skulle vara till godo.

Beslutsunderlag

Bilaga: Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen

Beredningsansvarig

Helén Andersson

Beslutet ska skickas till

KS Diarium

Yrkanden

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet för ett tillägg till tjänsteskrivelsens förslag enligt följande:

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bifaller yttrandet men vill ytterligare betona att ekonomiska incitament inte är en god förklaring till varför människor inte kommer ut i egen försörjning. Ett successivt inkomstbortfall skapar en otrygghet och en risk för ökad psykisk ohälsa som snarare kan bli ett hinder för att komma ut i egen försörjning. Att mitt under en pandemi lägga förslag som leder till ytterligare segregation och utsatthet för de som redan har det tufft är inget som Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ställer sig bakom. Förslaget riskerar därmed att bidra till ökad barnfattigdom, som Umeå kommun har som mål att motverka. Utredningen gör även en koppling mellan aktivitetsersättning och arbetslöshetsersättning som vi anser är beklaglig. Om aktivitetsersättning minskar i samma takt som arbetslöshetsersättning riskerar det att försvåra deltagandet i arbetsmarknadspolitiska insatser.

Moderaterna för ett borttag av stycket:

”och önskar lyfta att nedtrappningen av ersättningsnivåerna riskerar att inte påverka de arbetssökandes möjlighet till arbete på ett sådant sätt som beskrivs i utredningen (att motivationen att få ett arbete ökar).

Bristande ekonomiska incitament är inte huvudförklaringen till att personer med svag anknytning inte hittar arbete. Det finns andra orsaker till arbetslösheten.”

Centerpartier och Liberalerna för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden prövar först tjänsteskrivelsens förslag mot Moderaternas förslag till ändringsyrkande och finner att nämnden bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Ordföranden prövar vidare tjänsteskrivelsen förslag mot Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets förslag till tilläggsyrkande och finner att nämnden bifaller tilläggsyrkandet.

Reservation

Centerpartiet och Liberalerna till förmån för eget yrkande.